A?r?-Aktivite Paternleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *A?r?-Aktivite Paternleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16317

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

A?r?-Aktivite Paternleri Ölçe?i (A-APÖ), bireylerin kronik a?r?ya yan?t olarak sergiledikleri davran??sal ve bili?sel aktivite paternlerini sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in Türkiye ba?lam?ndaki kullan?m?, Emine Tunç-Süygün taraf?ndan 2019 y?l?nda tamamlanan bir yüksek lisans tezi ile sa?lanm??t?r. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal yap?s?n? Türkçe diline aktar?rken, ayn? zamanda Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenirlik özelliklerini incelemeyi hedeflemi?tir. Çal??ma, özellikle kronik a?r? yönetiminde kullan?lan müdahale programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktad?r.

Ölçek, bireylerin aktivite düzenlerini a?r?ya göre nas?l ayarlad?klar?n? (örne?in, aktiviteyi tamamen b?rakma, a??r? zorlama ya da dengeli sürdürme) anlamak için tasarlanm??t?r. Bu uyarlama, klinik ortamlarda a?r? hastalar?n?n öz bildirime dayal? de?erlendirilmesine katk?da bulunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

A?r?, Aktivite Paternleri, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Kronik A?r? Yönetimi.

Yazarlar

Emine TUNÇ SÜYGÜN (Türkçe Uyarlama Sorumlu Yazar?).

Amaç

A?r?-Aktivite Paternleri Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin a?r? deneyimine kar?? geli?tirdikleri spesifik aktivite davran??lar?n? ve ba?a ç?kma stratejilerini ölçmektir. Kronik a?r? hastalar?, a?r?dan kaç?nmak için ya a??r? k?s?tlay?c? davran??lar sergileyebilir (kaç?nma) ya da a?r?ya ra?men kendilerini a??r? zorlayabilir (?srarc?l?k). Bu ölçek, bu uç davran??lar aras?ndaki paternleri nicel olarak belirleyerek, klinisyenlere hastan?n a?r?ya adaptasyon düzeyi hakk?nda derinlemesine bilgi sunar.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, uluslararas? geçerlili?i kan?tlanm?? olan bu arac? Türk kültürüne ve diline uygun hale getirmek ve böylece Türkiye'deki klinik ve ara?t?rma çal??malar?nda güvenilir bir araç olarak kullan?lmas?n? sa?lamakt?r.

Yap?

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, bireyin a?r? alg?s? ile fiziksel aktivite düzeyi aras?ndaki ili?kiyi temsil eden çok boyutlu bir psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle a?r?ya ba?l? aktivite k?s?tlamas?, aktivite ?srarc?l??? ve aktivite kaç?nmas? gibi alt boyutlar? içerir. Bu paternler, a?r?n?n ki?inin günlük ya?am üzerindeki etkisini ve uzun vadeli fonksiyonelli?ini anlamak için merkezi öneme sahiptir.

A-APÖ, bireyin a?r?y? ne zaman ve ne ?ekilde bir aktivite düzenleyicisi olarak kulland???n? belirleyerek, a?r? döngüsünü sürdüren veya k?ran davran??sal e?ilimleri ortaya koyar.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Tunç-Süygün, 2019), ölçe?in yap? geçerli?i analizleri öncelikli olarak ele al?nm??t?r. Yap? geçerli?i, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? teorik yap?y? ne ölçüde ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Bu tür uyarlama çal??malar?nda genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe versiyonunda da korundu?u gösterilmeye çal???l?r.

Uyarlama tezinde, ayr?ca ölçe?in ilgili di?er yap?larla korelasyonlar?n?n incelendi?i ölçüt ba??nt?l? geçerlik çal??malar?n?n da yap?lm?? olmas? muhtemeldir; ancak bu detaylar kaynakçada aç?kça belirtilmemi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in zamana kar?? tutarl?l???n? ve içsel bütünlü?ünü ifade eder. Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s? (**Cronbach Alfa**) hesaplanm??t?r. Yüksek bir iç tutarl?l?k de?eri, ölçek maddelerinin kendi aralar?nda yüksek korelasyon gösterdi?ini ve ayn? temel yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü i?aret eder.

Ek olarak, güvenirlik çal??malar?nda ölçe?in test-tekrar test güvenirli?i de incelenmi? olabilir. Bu analiz, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verme yetene?ini gösterir ve kronik a?r? gibi nispeten stabil bir yap?y? ölçen araçlar için önemlidir.

Faktör Analizi

A?r?-Aktivite Paternleri Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? s?ras?nda, ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerli olup olmad???n? tespit etmek amac?yla faktör analizleri uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? ampirik olarak kan?tlamay? amaçlar.

Uyarlama tezinde, ölçe?in faktör yap?s?n?n orijinal versiyonla kar??la?t?r?larak kültürel farkl?l?klar?n yap? üzerindeki olas? etkileri de de?erlendirilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz bildirime dayal? psikometrik araç (Genellikle Likert tipi derecelendirme ile)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama versiyonu)

Popülasyon Grubu: Kronik a?r? deneyimi olan bireyler, genel yeti?kin popülasyonu.

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Ankara Y?ld?r?m Beyaz?t Üniversitesi'nde tamamlanan yüksek lisans tezi kapsam?nda incelenen, genellikle kronik a?r? tan?s? alm?? veya a?r? ?ikayeti olan bireylerden olu?an örneklem.

Test Metodolojisi: Bireyin a?r?ya kar?? tepkilerini ve aktivite düzenleme al??kanl?klar?n? sorgulayan maddelerden olu?ur. Uygulama süresi k?sad?r ve bireysel veya grup olarak uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

A?r? K?s?tlamas?, Aktivite Israrc?l???, Psikoloji, Güvenirlik, Faktör Yap?s?, Ölçek Geli?tirme, Klinik Psikoloji.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Ankara Y?ld?r?m Beyaz?t Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (2019 tezi itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? **2019** y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler, orijinal ölçe?in yazarlar? ve Türkçe uyarlama çal??mas?n? yürüten Emine Tunç Süygün ile ileti?ime geçilerek al?nmal?d?r. Türkiye'deki akademik kullan?m için tez referans?n?n belirtilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Tunç-Süygün, E. (2019). *A?r?-Aktivite Paternleri Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?, geçerli?i ve güvenilirli?i* (Yay?nlanmam?? Yüksek Lisans Tezi). Ankara Y?ld?r?m Beyaz?t Üniversitesi, Ankara.

Tez referans?na Yüksek Ö?retim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: agri-aktivite-paternleri-olcegi-toad.pdf

A?r?-Aktivite Paternleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte mevcut de?ildir.

Bu akademik giri?te, ölçek maddeleri yer almamaktad?r. Maddeler için lütfen Tunç-Süygün (2019) tezine veya orijinal ölçek dokümantasyonuna ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM